

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 8CoP/141/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7114204128
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marianna Hrabovecká
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2014:7114204128.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v veci starostlivosti súdu o mal. D. S. nar. X.X.XXXX zastúpenej kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, Staničné nám. č. 9 na návrh otca A. S. nar. XX.X.XXXX bývajúceho v G. na G. XXX/XX zast. advokátkou JUDr. Máriou Čičvákovou so sídlom Advokátskej kancelárie v Košiciach na Lidickom nám. č. 3 a za účasti matky C. S. nar. XX.X.XXXX bývajúcej v G. na G. XXX/XX o nariadenie predbežného opatrenia v konaní o úprave výkonu rodičovských práv a povinností o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Košice I zo 17.2.2014 č.k. 21P 24/2014-5 takto

rozhodol:

M e n í uznesenie tak, že návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietá.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa uznesením zo 17.2.2014 č.k. 21P 24/2014-5 nariadil predbežné opatrenie, ktorým zveril mal. D. S. nar. X.X.XXXX do osobnej starostlivosti otca na čas do právoplatného rozhodnutia vo veci samej s tým, že otec za týmto účelom je oprávnený maloletú prevziať do svojej starostlivosti. V prevyšujúcej časti návrh otca zamietol. Z návrhu na nariadenie predbežného opatrenia zistil, že manželstvo rodičov právne trvá a v súčasnosti prebieha konanie o rozvod ich manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom narodeným z manželstva D. S. nar. X.X.XXXX a mal. A. S. nar. XX.XX.XXXX. Otec v súčasnosti býva u svojej matky na adrese O. XXX a má vo svojej starostlivosti mal. A., kým mal. D. po rozpade vzťahu rodičov zostala bývať so svojou matkou v mieste trvalého bydliska účastníkov. Podľa vyjadrení otca v konaní o rozvod manželstva matka maloletých detí požíva alkoholické nápoje, trpí poruchami psychiky a správania a bola hospitalizovaná na I. psychiatrickej klinike T. nemocnice L. A. v G.. O mal. D. sa od tej doby striedavo starala jedna z troch dcér matky z prvého manželstva, t.j. nevlastnej sestry dieťaťa. Matka tieto skutočnosti v priebehu konania o rozvod manželstva potvrdila ale s tým, že sa už nelieči a neužíva lieky po dobu asi troch mesiacov. Z vyjadrení otca tiež zistil, že dlhšiu dobu mu nebolo umožnené stretnúť sa s mal. D. a pri návšteve jej školy zistil, že vymeškala niekoľko vyučovacích dní bez riadneho ospravedlnenia. Z týchto dôvodov vyjadril obavy o život, zdravie a vývoj maloletej dcéry, o ktorej nemá žiadne informácie a má obavy z neplnenia školskej dochádzky. Pretože matka v súčasnosti nie je schopná sa riadne o maloletú postarať, pričom súrodenci majú medzi sebou vybudovaný zdravý vzťah, ktorý bol ich odlúčením narušený, žiadal rozhodnúť v súlade s jeho návrhom na nariadenie predbežného opatrenia. Súd prvého stupňa zistený skutkový stav posúdil a rozhodol podľa § 74 ods. 1, § 75 ods. 1,2,4,8, § 76 ods. 1 písm. f a § 77 ods. 1 písm. b a c/ O.s.p.. Rozhodnutie, ktorým nariadil predbežné opatrenie v súlade s návrhom otca posúdil s poukazom na to, že mal. D. je v súčasnosti v starostlivosti bližšej neurčenej príbuznej osoby, pravdepodobne jednej z matkiných dcér z prvého manželstva, rodičia nevedú spoločnú domácnosť a matka dieťaťa je podľa všetkých okolností nasvedčujúcich z obsahu spisu dlhodobo hospitalizovaná a je v záujme dieťaťa, aby sa oň prednostne staral rodič a nie striedavo nevlastný súrodenci. Zdôraznil, že otec je schopný a ochotný sa o maloletú dcéru starať, dôkazom čoho je aj fakt, že už dlhšiu dobu sa sám stará o maloletého syna, brata mal. D.. Konštatoval, že matka v súčasnosti nie je schopná sa o mal. D. riadne postarať, preto rozhodol, že predbežným opatrením ju zveril do osobnej starostlivosti otca, z

ohľadom aj na zachovanie súrodeneckých vzťahov medzi deťmi a berúc do úvahy, že sa otec riadne stará o mal. A. už dlhšiu dobu sám. Je v záujme dieťaťa, že aby bolo zverené do otcovej starostlivosti, ktorý mu poskytne bezpečný domov a pevný denný režim, aby si mohla riadne plniť povinnú školskú dochádzku. Návrh otca na nariadenie predbežného opatrenia v časti úpravy styku matky s mal. D. zamietol ako nedôvodný, lebo z preskúmaného spisu nevyplýva, že by otec matke bránil stretávať sa s dieťaťom, pričom úprava styku je primárne ponechaná na dohodu rodičov.

Proti tomuto uzneseniu podala včas odvolanie matka dieťaťa. Uviedla, že bola hospitalizovaná od 31.1.2014 do 14.2.2014 na psychiatrii, čo však nie je dôvod na to, aby otec jej zobral dcéru. Počas jej hospitalizácie bola mal. D. u jej staršej dcéry M. V.. Dňa 26.2.2014 prišla za ňou mal. D. so srdcovým plačom, že nechce ísť do O. bývať s otcom, ktorý čakal na ňu pred školou a oznámil jej, že súd ju zveril do jeho opateru a pretože v tom čase ešte nemala doručené uznesenie súdu, dcéru mu nechcela dať. Otec zavolať policajtov, vystresoval obidve deti a odišiel bez dcéry. Uviedla, že sa vie postarať o chod domácnosti a výchovu maloletej dcéry a nebráni jej v tom ani jej diagnóza F 33.2 recidivujúca depresívna porucha, ako to vyplýva z lekárskej správy, terajšia ťažká epizóda je u nej bez psychotických príznakov.

Kolízny opatrovník dieťaťa vo vyjadrení k odvolaniu konštatoval, že na Okresnom súde Košice I pod sp.zn. 11P 121/2013 prebieha rozvodové konanie, v ktorom bolo nariadené znalecké dokazovanie z odboru pedopsychológie. Rodičia maloletých detí žijú oddelenie. Matka maloletých detí býva s mal. D. v dvojizbovom byte, je nezamestnaná a z predošlého manželstva má tri dospelé dcéry. Otec maloletých detí je zamestnaný ako údržbár v arcidiecéznej charite a býva s mal. A. u svojej matky v rodinnom dome v O.. Pri pohovore na úrade, mal. D. uviedla, že chce bývať s mamou a A. uviedol, že chce zostať s otcom. Súrodenci sa stretávajú, D. svojho otca a brata navštevuje, kým mal. A. mamu nenavštevuje. Vzťahy medzi rodičmi sú narušené, spolu nekomunikujú. Matka maloletých detí bola od 31.1.2014 do 14.2.2014 hospitalizovaná na psychiatrickej klinike univerzitnej klinike L. A. v G. a v prepúšťacej správe je uvedené, že pacientka bola prepustená v zlepšenom zdravotnom stave, je kludnejšia, aktívnejšia, spánkový režim má upravený. Pri pohovore na úrade 4.3.2014, matka uviedla, že dôvodom hospitalizácie bola tá skutočnosť, že mala problémy so spánkom, pociťovala nervozitu a jej nezamestnanosť a najmä rozvodová situácia na ňu vplývali negatívne. V čase jej hospitalizácie sa o mal. D. starala jej plnoletá dcéra s jej prvého manželstva M. V. nar. X.XX.XXXX. Bolo to aj z dôvodu, že D. nechcela, aby sa o ňu v tom čase staral otec. Uvedenie otca, že jej dospelé dcéry pochádzajúce z prvého manželstva požívajú alkoholické nápoje sa nezakladajú na pravde, dve dcéry majú svoje rodiny, o ktoré sa riadne starajú. Maloletá D. je žiačkou šiesteho ročníka základnej školy, riadne si plní povinnú školskú dochádzku a vymeškané hodiny má riadne ospravedlnené. Poskytla k nahliadnutiu žiakku knižku, kde je O.. W. uvedené, že mal. D. bola v domácej liečbe od 5.2.2014 do 7.2.2014 a pre zdravotné problémy sa liečila aj počas polročných prázdnin 3.2.2014 a 4.2.2014, kedy mali v škole nariadené riaditeľské voľno. Následne bola mal. D. 5.2.2014 ošetrovaná u O.. W. na A. východ v G.. Maloletá D. na úrade 4.3.2014 uviedla, že chce bývať s mamkou, je u nej spokojná a mama sa o ňu dobre stará. Stále sa o ňu mama starala, nikdy ju nevidela opitú. S otcom a bratom A. sa chce stretávať, ale nechce s otcom bývať. U mamy je kludnejšia a s otcom sa nechce vždy rozprávať, keď jej telefonuje, on si to však nedá vysvetliť. Obviňuje ju, že klame, všetko chce o nich vedieť, kde chodia, čo robia a pod.. Tiež uviedla, že keď mamka bola v nemocnici, tak sa o ňu starala mamkina dcéra M., u ktorej bola spokojná a nikdy ju nevidela opitú. Otec v tom čase jej telefonoval, ale ona sa veľmi bála, že pre ňu príde a zoberie ju do O.. V súčasnosti sa s otcom stretáva, ale bývať s ním nechce. Kolízny opatrovník navrhol, aby druhostupňový súd zmenil napadnuté uznesenie a návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol.

Podľa § 220 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 219), ani na jeho zrušenie (§ 221 ods. 1).

Podľa § 102 ods. 1 vety prvej O.s.p., ak treba po začatí konania dočasne upraviť pomery účastníkov alebo zabezpečiť dôkaz, pretože je obava, že neskôr ho nebude možné vykonať, alebo len s veľkými ťažkosťami, súd na návrh neodkladne nariadi predbežné opatrenie, alebo zabezpečiť dôkaz.

Z preskúmaného spisu nepochybne vyplýva, že Okresný súd Košice I uznesením z 19.2.2014 č.k. 21P 24/2014-10 spojil na spoločné konanie vec vedenú na Okresnom súde Košice I pod sp.zn. 21P 24/2014 o nariadenie predbežného opatrenia a vec vedenú na Okresnom súde Košice I pod sp.zn. 21P 25/2014 o návrhu matky na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas do rozvodu manželstva, ktoré konanie sa bude viesť pod sp.zn. 21P 24/2014.

Odvolačný súd preskúmal uznesenie súdu prvého stupňa podľa § 212 ods. 2 písm. a/O.s.p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že nie sú podmienky ani na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie, preto ho podľa § 220 O.s.p. zmenil a návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol.

Účelom predbežného opatrenia je predovšetkým rýchla, i keď len dočasná úprava právnych pomerov účastníkov. Jeho nariadenie predpokladá, aby sa aspoň osvedčila danosť práva (nároku) a aby neboli vážnejšie pochybnosti o jeho potrebe. Posúdenie, či je v konkrétnom prípade táto potreba daná, je ponechané na úvahu súdu, pričom je potrebné skúmať všetky dôsledky, ktoré by nariadením predbežného opatrenia mohli pre účastníka konania nastať. Pri jeho nariadení nie je potrebné vykonať dôsledne dôkazy na preukázanie dôvodnosti navrhovaného predbežného opatrenia a účastníci nemusia byť vypočutí. Uplatňovaný nárok však musí byť aspoň osvedčený. Ak je to potrebné, nie je vylúčené vykonanie určitých dôkazov za účelom osvedčenia nároku, ak to nevyplýva priami zo skutočností uvádzaných v návrhu alebo z obsahu spisu. Z povahy predbežného opatrenia vyplýva, že nie je jeho úlohou nahradzovať alebo predchádzať rozhodnutie o veci samej. Predbežné opatrenie je predbežným aj v tom zmysle, že sa ním neprejudikujú práva účastníkov a tretích osôb. V konaniach týkajúcich sa maloletých detí sa potreba nariadenia predbežného opatrenia posudzuje z hľadiska záujmu maloletého dieťaťa, ktorý je prioritný. Len v prípadoch osvedčenia bezprostredného ohrozenia zdravia dieťaťa, či z iných závažných dôvodov je na mieste predbežným opatrením rozhodnúť ešte pred rozhodnutím v merite veci. Otec svoj nárok na nariadenie predbežného opatrenia odôvodnil tým, že matka opakovane požíva alkoholické nápoje a v dôsledku toho trpí poruchami psychicky a správania (recidivujúca depresívna porucha), počas jej hospitalizácie na psychiatrickej klinike bola mal. D. v starostlivosti matkinej dospeléj dcéry pochádzajúcej z jej predchádzajúceho manželstva a pretože nemá žiadne informácie o maloletej dcére a obáva sa tiež vynechávania povinnej školskej dochádzky, pokiaľ bude mal. D. v opatere príbuzných, na základe čoho dospel k záveru, že matka pre svoj nepriaznivý zdravotný stav nie je schopná sa o dieťa náležite postarať a zabezpečovať jeho životné potreby a je predpoklad, že jej hospitalizácia bude trvať dlhší čas a aj po prepustení do domáceho liečenia podľa jeho názoru nie je schopná zabezpečiť dcére primeranú starostlivosť. Z vyjadrenia kolízneho opatrovníka k odvolaniu matky nepochybne vyplýva, že mal. D. sa nachádza v osobnej starostlivosti matky, ktorá túto riadne zabezpečuje a nebráni otcovi stretávať sa s maloletou dcérou. V rámci šetrenia bol vykonaný aj pohovor s oboma maloletými deťmi, keď mal. D. uviedla, že chce zostať s matkou, ktorá sa o ňu riadne stará, kým mal. A. prejavil vôľu zostať s otcom. Z vyjadrenia kolízneho opatrovníka tiež vyplynulo, že je v schopnostiach a možnostiach matky zabezpečovať starostlivosť o mal. D., ktorej nehrozí žiadna bezprostredná ujma odôvodňujúca nariadenie predbežného opatrenia v súlade s návrhom otca. Obidvaja rodičia prejavujú nepochybne záujem starať sa o maloleté deti, preto v konaní o rozvod manželstva, úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvode sa vykonáva dokazovanie nariadením znaleckého dokazovania z odboru pedopsychológie. Odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že výkon rodičovských práv a povinností k maloletým deťom upravený Zákom o rodine je koncipovaný na zásadne rovnoprávnom postavení oboch rodičov vo vzťahu k výkonu rodičovských práv a povinností a teda žiadneho z rodičov nemožno vo výkone týchto rodičovských práv a povinností uprednostniť bez preukázania závažných dôvodov, ktoré niektorého z rodičov z osobnej starostlivosti o maloleté deti vylučujú. Odvolací súd dospel k presvedčeniu, že v tomto prípade nie je daný zákonný dôvod nariaďovať predbežné opatrenie, pretože nebola preukázaná naliehavosť potreby predbežnej úpravy pomerov a nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy odôvodňujúcej okamžitý zásah súdu vo forme predbežného opatrenia, pretože otec svoje obavy nasvedčujúce bezprostrednému ohrozeniu záujmu mal. D. relevantným spôsobom nepreukázal a samotná skutočnosť, že otec realizuje svoje právo osobne sa starať o mal. A. a matka nebráni otcovi stretávať sa s mal. D., v dôsledku čoho otec má možnosť podieľať sa na výchove maloletej, dovoľuje záver, že práva a oprávnené záujmy účastníkov konania, predovšetkým mal. D., neodôvodňujú nariadenie predbežného opatrenia v súlade s návrhom otca a posúdenie, ktorý z rodičov má lepšie osobnostné predpoklady pre výkon osobnej starostlivosti o maloleté deti, eventuálne posúdenie striedavej osobnej starostlivosti, nemôže byť vzhľadom na náročnosť, predmetom dokazovania pri rozhodovaní o predbežnom opatrení. Z písomných podaní obidvoch rodičov je zrejmé, že vzťahy medzi nimi sú značne problematické, ich podania obsahujú úplne protichodné tvrdenia, odlišné hodnotenia tých istých situácií a dôsledné skúmanie týchto vzťahov si vyžaduje rozsiahle a časovo náročné dokazovanie presahujúce rámec konania o nariadenie predbežného opatrenia. Až konečné rozhodnutie vo veci, ako výsledok dokazovania, zohľadní, ktoré skutkové okolnosti boli dôležité pre rozhodnutie o úprave

výkonu rodičovských práv a povinností k mal. deťom D. a A.. Odvolací súd zdôrazňuje nevyhnutnosť rozumného postoja oboch rodičov vo vzťahu k maloletým deťom a za súčasného stavu potrebu minimalizovať ich vzájomnú neznášanlivosť a jej dopad na psychiku maloletých detí. Pretože v tomto prípade neboli splnené zákonné podmienky na nariadenie predbežného opatrenia, odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvého stupňa podľa § 220 O.s.p. a návrh otca na nariadenie predbežného opatrenia ako nedôvodný zamietol. Opodstatnenosťou skutočností uvádzaných v návrhu otca na nariadenie predbežného opatrenia, ako aj v odvolaní matky a vo vyjadrení kolízneho opatrovníka, sa bude zaoberať konajúci súd v rámci zisťovania skutkového stavu potrebného pre rozhodnutie o veci samej.

Toto rozhodnutie senát prijal v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.